

EUROOPA ANDMEKAITSEINSPEKTOR

AASTAARUANNE | 2015

Kommenteeritud kokkuvõte

Lisateavet Euroopa Andmekaitseinspektori kohta leiate meie veebilehelt <http://www.edps.europa.eu>

Veebilehel on ka ülevaade meie [teabelehe](#) tellimise kohta.

**Europe Direct on teenistus, mis aitab leida vastused
Euroopa Liitu käsitlevatele küsimustele**

**Tasuta infotelefon: (*)
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Antav teave on tasuta nagu ka enamik kõnesid (v.a mõne operaatori, hotelli ja telefonikabiini puhul).

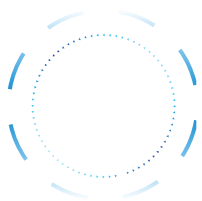
Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab internetist Euroopa serverist (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2016

Print	ISBN 978-92-9242-163-2	doi:10.2804/43048	QT-AB-16-001-ET-C
PDF	ISBN 978-92-9242-093-2	ISSN 1831-0478	doi:10.2804/044178

© Euroopa Liit, 2016

Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

AASTAARUANNE | 2015

Kommenteeritud kokkuvõte

EUROOPA ANDMEKAITSEINSPEKTOR

| Sissejuhatus

2015. aasta jääb meelde aastana, mil Euroopa Liit (EL) kasutas ajaloolist võimalust. Isikuandmete kaitse üldmäärus on üks ELi viimaste aastate suurimaid saavutusi. See on digitaalajastu andmekaitse-eeskirju sisaldav edasipüüdlik ja edumeelne kokkulepe, mille üle EL võib uhke olla.

Minimaalse inimsekkumise või minimaalsete inimteadmistega loodavate, analüüsitava ja rahasse arvestatavate isikuandmete hulga hüppeline kasv on tekitanud suure surve Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud isikuandmete kaitse põhimõtetele. Seetõttu oli oluline ajakohastada ja tugevdada andmekaitsealaste õigusaktide aluseid ning ülesehitust.

2015.–2019. aasta strateegias kirjeldasime kavatsust avada isikuandmete kaitstes uus peatükk ajakohaste andmekaitse-eeskirjade vastuvõtmise ja rakendamiseks. Oma volituste esimesel aastal olime täielikult pühendunud parlamendi, nõukogu ja komisjoni toetamisele ning nõustamisele selles ettevõtmises, esitades soovitusi isikuandmete kaitse üldmääruse artiklite kohta. Tegime seda digitaalset läbipaistvust suurendava enneolematu rakenduse abil, mida läbirääkijad kasutasid võrdlusalusena.

Isikuandmete kaitse üldmääruses kokkuleppele jõudmine on aga ajakohastamisprotsessi esimene etapp. Nüüd keskendume selle rakendamisele. See hõlmab vastutavate töötajate vastutuse tagamist, suuremat koostööd sõltumatute andmekaitseasutustega ja nende tegevuse mõjuvõimu suurendamist Euroopa Andmekaitseinspektsiooni loomisega ning tõhusa reageerimisega kohtuotsusele Schrems, rakendades jätkusuutlikke andmeedastuseeskirju. Ühtlasi tuleb isikuandmete kaitse üldmääruse põhimõtted täielikult integreerida kogu elektroonilise side privaatsuse ajakohastatud raamistikku, vaadates läbi direktiivi 2002/58/EÜ.

Oleme astunud ka samme tehnoloogilise arenguga kaasnevate probleemide aktiivseks lahendamiseks, moodustades eetika nõuanderühma. See rühm kaalub andmepõhise tehnoloogia tagajärgi inimväärikusele ja vabadusele. Nende töö toimub täielikult üldsuse silme all ja seda arutatakse 2017. aastal rahvusvahelisel foorumil. Sellel projektil on kindlasti püsiv ja positiivne mõju.

2015. aastal täitsime varmselt oma põhiülesandeid järelevalveasutusena. ELi institutsioonide ja asutuste andmekaitseametnike käsitlevast 2015. aasta uuringust selgub, et nende käsutuses on varasemast paremad vahendid eeskju näitamiseks isikuandmete vastutustundlikul töötlemisel.

Soovime tänada ka oma töötajaid. Meie volituste esimene aasta oli väga pingeline. Tunnustame oma kolleegide energiat, loovust ja pühendumust, mis võimaldasid sellel aastal olla nii edukas. Nende toetusel jätkab Euroopa Andmekaitseinspektor vaprat ja heidutamatu võitlust Euroopa Liidu väärtuste eest, et tagada jätkusuutlik andmetöötlus. See hõlmab koostöö tugevdamist eraelu puutumatust reguleerivate asutuste ja ülemaailmsete partneritega, aga ka uute partnerluste loomist, kui liit tahab jätkuvalt anda eeskju digitaalajastu andmekaitset ja eraelu puutumatust käsitlevas üleilmses dialoogis.

Giovanni Buttarelli
Euroopa andmekaitseinspektor

Wojciech Wiewiórowski
Inspektori asetäitja

| 2015. aasta ülevaade

Isikuandmete kaitse ja Euroopa Andmekaitseinspektor 2015. aastal

2015. aasta märtsis alustasime oma [2015.–2019. aasta strateegia](#) „Eeskujuks olemine” rakendamist. Meie eesmärk oli ära kasutada ajaloolist võimalust arendada uuel ametiajal isikuandmete kaitset. Strateegias on kindlaks määratud järgmise viie aasta eesmärgid ja nende saavutamiseks vajalikud meetmed. Käesolevas aruandes esitatud peamised tulemusnäitajad on välja töötatud meie täieliku vastutuse ja läbipaistvuse tagamiseks eesmärkide saavutamisel.

Eelkõige tõendasime oma tahet avada Euroopa andmekaitstes uus peatükk, toetades innovaatiliste ja tulevikku suunatud andmekaitse-eeskirjade läbirääkimist ning vastuvõtmist. Andsime ELi seadusandjatele kavandatud andmekaitse reformi kohta üksikasjalikke soovitusi ja tegime need laialdaselt kättesaadavaks kasutajasõbralikus rakenduses, mis võimaldas kasutajatel võrrelda komisjoni, parlamendi ja nõukogu kavandatud tekste ning Euroopa Andmekaitseinspektori soovitusi. See nõudis suuri jõupingutusi, kuid muutis seadusandliku protsessi üldsusele ja seadusandjatele läbipaistvamaks. Selle tulemusel saab kolme seadusandlikku organit ja nende andmekaitseasutust pidada nende panuse eest vastutavaks. 2015. aasta detsembris jõuti isikuandmete kaitse üldmääruse suhtes lõplikule kokkuleppele. See väga tähtis reform on kahtlemata üks ELi viimaste aastate suurimaid saavutusi.

Teiseks rõhutasime ELi institutsioonide rolli standardite kehtestamisel ja reformi elluviimisel eeskujuna näitamisel. Tegime 2015. aastal tihedat koostööd [andmekaitseametnikega](#), korraldasime üksikasjalikke kontrolle ning pakkusime ELi institutsioonidele toetust ja nõuandeid, eelkõige [elektroonilist sidet](#) ja [mobiilseid seadmeid](#) käsitlevate suunistena. ELi institutsioonide ja asutuste andmekaitseasutusena toetame neid jätkuvalt valmistumisel 2016. aastal ees ootavateks muudatusteks.

Rahvusvahelisel tasandil oli Euroopa Andmekaitseinspektor 2015. aastal üks aktiivsemaid osalejaid nii ELi kui ka üleilmsetes aruteludes eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitse üle. Praeguseks on andmekaitsealased õigusaktid kehtestatud 109 riigis ja paljud peavad ELi eeskujuks. Euroopa Andmekaitseinspektor kui ELi saadik andmekaitseküsimustes külastas 2015. aastal eri riikide andmekaitseasutusi ja võõrustas nende külaskäike. Suurendasime oma rahvusvahelist panust, jätkates osalemist rahvusvahelistel foorumitel ja koostööd rahvusvaheliste organisatsioonidega ning tegeledes täiesti uute algatustega, nagu [eetika nõuanderühma](#) ettevalmistused.

Et tehnoloogia areng jätkub ja muudab meie elu, on oluline andmekaitse [digiteerida](#). Peame edendama tehnoloogilisi lahendusi, mis toetavad innovatsiooni ning tõhustavad eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitset, eelkõige suurendades läbipaistvust, kasutajate kontrolli ja vastutust suurandmete töötlemisel. Meie 2015. aasta tegevuse tõttu oli Euroopa Andmekaitseinspektoril keskne roll nendes aruteludes. Kutsusime oma arvamustes [suurandmete](#), [mobiilse tervishoiu](#) (m-tervise) ja [eraelu puutumatus riivava jälitamise](#) kohta üles võtma konkreetseid meetmeid uuest tehnoloogiast saadava kasu suurendamiseks, ilma et see kahjustaks isikuandmete kaitse ja eraelu puutumatus põhiõigust.

Meie volitustes ja strateegias võetakse arvesse praegust enneolematute muutuste aega ning isikuandmete kaitse ja eraelu puutumatus poliitilist tähtsust nii ELis kui ka kogu maailmas. Euroopa Andmekaitseinspektor kavatses tagada ELi püsimise nende arutelude esirinnas. Jätkame oma eeskujuks olemise strateegia rakendamist ka 2016. aastal, mil meil on kavas tugineda 2015. aasta saavutustele ja töötada välja innovaatilised lahendused päevakohastele andmekaitseprobleemidele.

Andmekaitsereform

Pärast peaaegu neli aastat kestnud pingelisi läbirääkimisi ja avalikke arutelusid jõuti 2015. aasta detsembris isikuandmete kaitse üldmääruse suhtes poliitilisele kokkuleppele. Euroopa Andmekaitseinspektor tegutses aktiivse nõustajana kogu selle protsessi kestel, sealhulgas mais [kodanikuühiskonna organisatsioonidega korraldatud kohtumisel](#).

Edastasime oma lõpliku sõnumi seadusandjatele juulis, kui esitasime neile artiklite kaupa põhjalikud soovitusel kaitsemeetmete tõhustamiseks, bürokraatia vähendamiseks ja reformi asjakohasuse tagamiseks tehnoloogilise arengu järgmise laine korral. Avaldasime selle [arvamuse](#) vabalt allalaaditava mobiilirakendusena, mis võimaldas kasutajatel võrrelda ühel ekraanil komisjoni ettepanekut, parlamendi ja nõukogu poolt läbirääkimisteks koostatud tekste ning Euroopa Andmekaitseinspektori soovitusi.

Oktoobris lisasime sellele rakendusele [üksikasjalikud soovitusel](#) kavandatava politsei- ja õigussektori direktiivi kohta, õhutades seadusandjaid olema järjekindlad kõikidelt vastutavatel töötajatel nõutavate standardite osas, kaldudes neist vaid vähesel määral kõrvale, et võtta arvesse õiguskaitsektoris toimuva andmetöötluse eripära.

2016. aastal nõustasime seadusandjaid, kuidas viia reform lõpule, rakendades ja kohaldades neid põhimõtteid tõhusalt esiteks ELi institutsioonides ja asutustes [määruse \(EÜ\) nr 45/2001](#) reformi kaudu ning teiseks kogu side konfidentsiaalsuse suhtes eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitleva direktiivi reformi kaudu.

Eeskuju näitamine

Septembris kutsusime üles kujundama uut digitaalset eetikat, mis seab inimväärikuse isiklise andmepõhise tehnoloogia arengu keskmesse. See [arvamus](#) oli aluseks meie aruteludele äriühingute, reguleerivate asutuste ja teadusringkondadega, mis toimusid samal kuul Ameerika Ühendriikides (San Francisco ja Silicon Valley's) ning oktoobris Amsterdams rahvusvahelisel konverentsil. Teatasime seal ka oma kavatsusest luua eetika nõuanderühm, mille liikmed nimetatakse 2016. aasta jaanuaris ning mis uurib suurandmete, asjade interneti ja tehisintellekti pikaajalist mõju.

Lisaks algatasime 2015. aastal projekti, et töötada välja raamistik suurema vastutuse tagamiseks andmetöötlemises. Seda kohaldati kõigepealt Euroopa Andmekaitseinspektori kui institutsiooni, inimeste ja rahaliste vahendite juhi ja vastutava töötaja suhtes ning selle põhjal töötati välja sise-eeskirjad, kogu asutust hõlmavad rikkumistest teatamise suunised ja järelevalve teostajate käitumisjuhend.

2015. aastal korraldasime ka kaks kohtumist [andmekaitseametnikega](#), arutades selliseid teemasid nagu vastutus, IT-turvalisus ja andmekaitse mõjuhinnangud. Ühtlasi kaasasime andmekaitseametnikud meie poolt [määruse \(EÜ\) nr 45/2001](#) reformi antava panuse ettevalmistamisse. Aasta jooksul esitasime 70 arvamust töötlustoimingute teadete kohta ning palju arvamusi värbamise ja töötajate hindamise kohta. Me menetlesime 143 kaebust, mis oli 30% rohkem kui 2014. aastal. Küllastasime viit ELi asutust ja korraldasime kord kahe aasta tagant toimuva nõuetele vastavuse uuringu, mille tulemused avaldatakse 2016. aasta jaanuaris.

Isikuandmete kaitse kohapeal

2015. aastal tegime viis olulist kontrolli. Need hõlmasid Euroopa Komisjoni personali- ja turvalisusküsimuste peadirektoraadi värbamistegevuse kontrolli ning Euroopa Investeerimispannga kontrolli seoses tundlike andmete töötlemisega pettuste uurimisel ja ahistamisvastastes menetlustes. Esitasime ka kaks arvamust Euroopa Investeerimisfondi rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitlusega seotud hoolsuskohustuse kontrolli raames toimuva andmetöötluse kohta.

Kontrolle tehes ning konsulteerimistaotlustele ja teade-tele vastates tagame ka ELi suuremahuliste IT-süsteemide – Eurodaci (varjupaigataotluste töötlemine), viisainfosüsteemi (VIS), Schengeni infosüsteemi (SIS), tollinfosüsteemi (CIS) ja siseturu infosüsteemi (IMI) – vastavuse andmekaitse-eeskirjadele. 2015. aastal kontrollisime SISI ja VISi. Esitasime ka arvamuse, mis käsitles Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Ameti (eu-LISA) plaani kaaluda multispektraalsete pildiandurite kasutamist sõrmejälgede skannimiseks varjupaigamenetluses ja nende andmete salvestamist ameti hallatavas andmebaasis. 2016. aastal kutsume ELi institutsioone ja asutusi üles konsolideerima olemasolevaid õiguskaitsesektori platvorme, et järelevalve korraldus oleks ühtsem ja tõhusam.

2015. aastal menetlesime viit taotlust, mis esitati vastavalt 2001. aasta määrusele üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele. Kaks Euroopa Kohtu 2015. aasta olulist otsust aitasid selgitada ka läbipaistvuse ja isikuandmete kaitse vahelist suhet. Kohtuotsuses [Dennekamp vs. Euroopa Parlament](#) leidis Euroopa Kohus, et huvide konfliktide paljastamine on piisav põhjendus juurdepääsu andmiseks teabele nüüdseks tegevuse lõpetanud pensioniskeemiga seotud parlamendiliikmete kohta. Kohtuotsuses [ClientEarth ja Pesticide Action Network Europe \(PAN Europe\) vs. Euroopa Toiduohutusamet \(EFSA\)](#) leidis Euroopa Kohus, et EFSA juhenddokumendi koostamisel osalenud väliseksper-
tite identiteedi läbipaistvus oli vajalik nende erapoole-
tuse tõendamiseks ja vastutuse tagamiseks. Euroopa Andmekaitseinspektor astus mõlemas kohtuasjas menetlusse.

Euroopa Kohus järgis oma 3. detsembri kohtuotsuses meie õiguslikku arutluskäiku seoses sellega, millist teavet tuleb petitsiooni esitajale anda, kui küsitakse nõusolekut tema isikuandmete, sealhulgas tundlike terviseandmete avaldamiseks.

Koostöö ELi andmekaitseasutustega

Jätkasime aktiivset osalemist artikli 29 töörühmas, suunates oma jõupingutused sinna, kus saame anda kõige rohkem lisaväärtust. Selleks aitasime koostada arvamusi, mis käsitlevad kohaldatavat õigust, komisjoni kavandatud andmekaitsealast käitumisjuhendit pilveteenuste osutajatele ja teabevahetust Euroopa Nõukogu küberkuritegevuse komiteega. Iga-aastaselt kevadkonverentsil kutsusime oma partnerasutusi üles tegutsema üksmeelselt ja autoriteetselt, et leida üleilmsetele digiprobleemidele usaldusväärseid lahendusi.

Koostöös artikli 29 töörühmaga algatasime eelarvelistel põhjustel esialgse analüüsi, mis puudutas Euroopa Andmekaitseasutuste alates uuest andmekaitse reformist osutatava sekretariaaditeenuse logistilist korraldust. Oleme tihedas koostöös artikli 29 töörühmaga moodustanud asutusesisese rakkerühma, mis toetab üleminekut, nii et sekretariaat ja nõukogu oleksid esimesest päevast alates täielikult töövõimelised. Anname oma panuse ka teise ettevalmistavasse rakkerühma, mis loodi koostöös liikmesriikide kolleegidega artikli 29 töörühma 2015. aasta viimasel täiskogu koosolekul.

Samuti oleme teinud ettevalmistusi, et laiendada järelevalvet, mis hakkab tõenäoliselt hõlmama Europoli, e-piire, Eurojusti ja Euroopa Prokuratuuri.

Oma järelevalvekohustustest eraldi oleme jätkanud sekretariaaditeenuste osutamist [CISi](#), [Eurodaci](#), [VISi](#), [SIS II](#) ja [IMI](#) järelevalve koordineerimiserühmadele. Meie eesmärk on toetada nende rühmade jaoks uue veebilehe avamist 2016. aastal.

Poliitiliste lahenduste leidmine

Elav arutelu suurandmete üle jätkus pärast meie selleteemalise [arvamuse](#) avaldamist. Arvukate esinemiste kõrval võõrustasime 2015. aasta septembris koostöös Euroopa Õigusakadeemiaga konkurentsivõime edendamise õpikoda „Competition Rebooted”, mille eesmärk oli süvendada selle valdkonna mõistmist. Teatasime, et 2016. aastal avaldatakse teine konkurentsivõimet käsitlev aramus, ning kavatsime järgmisel aastal ergutada reguleerivate asutuste, teadusringkondade, ettevõtjate, IT-kogukonna ja tarbijakaitseorganisatsioonide üleeuroopalist dialoogi suurandmete, asjade interneti ja põhiõiguste üle avalikus ja erasektoris.

@EU_EDPS

#EDPS supports EU legislator on #security but recommends re-thinking on #EUPNR

Andsime institutsioonidele nõu ka uute õigusaktide, näiteks kavandatud ELi broneeringuinfo direktiivi kohta. See direktiiv võimaldaks potentsiaalselt kõikide ELi lennureisijate isikuandmete kogumist. 2015. aasta septembris esitasime broneeringuinfot käsitleva arvamuse, milles juhtisime tähelepanu sellist äärmuslikku meetet õigustavate tõendite puudumisele.

Oleme tähelepanelikult jälginud Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse (TTIP) arengut. Euroopa andmekaitseinspektor Giovanni Buttarelli esines ka Euroopa Parlamendis kõnega, milles kutsus ELi üles tagama, et TTIP ja mis tahes uued lepingud vastaksid täielikult meie andmekaitseõuetele.

2015. aastal oli ELi ilmselt üks suurimaid poliitilisi mureküsümisi ELi välispiiride haldamine enneolematute rändevoogude tingimustes. Piirihaldus hõlmab miljonite inimeste isikuandmete töötlemist.

2015. aastal nõustasime ELi piirivalveagentuuri Frontex seoses projektiga PeDRA, mille eesmärk on võimaldada agentuuril tegutseda liikmesriikide poolt inimeste ebaseaduslikult üle piiri toimetamises või inimkaubanduses kahtlustatavate kohta kogutud teabe keskusena. Osalesime mitmes projekti arenguetapis ja esitasime juulis eelkontrolli arvamuse, et tagada andmete kvaliteet ja turvalisus ning vältida diskrimineerivat profileerimist.

Euroopa Andmekaitseinspektor on teinud koostööd ka Euroopa Raviametiga (EMA), et muuta kliinilised aruanded avaldamise eesmärgil anonüümseks. Oma esimeses poliitilises arvamuses uute volituste kohta käsitlesime mobiilse tervishoiu rakenduste ja teenuste võimalusi ja riske ning andsime soovitusi, kuidas läbipaistvuse, kasutajate kontrolli ja andmekaitsemeetmete abil usaldust võita.

Juulis esitatud arvamuses ELi ja Šveitsi vahelise maksuteabe automaatse vahetamise lepingu kohta püüdsime kirja panna rahvusvaheliste kokkulepete saavutamise põhimõtted seoses OECD kampaaniaga maksuküsümisi puudutavate pangandussaladuse vastu. Samuti andsime komisjonile ja Euroopa Keskpangale nõu väärtpaperiturgude reformi, turu kuritarvitamise vältimise ja üksikasjaliku krediiditeabe kogumise kohta.

2016. aastal jätkame laiapõhjalise abivahendite komplekti väljatöötamist, et ELi asutused saaksid teha andmekaitse kohta vajaduspõhiselt teadlikke otsuseid.

Tehnoloogia

@EU_EDPS

Need to find new ways for applying data protection principles to the latest technologies #bigdata #IoT #cloudcomputing #eudatap

Et andmete turvalisus teeb kõigile organisatsioonidele järjest suuremat muret, avaldasime 2015. aastal suunised elektroonilise side ja mobiilsete seadmete kasutamise kohta töökohal. Tegime ka ELi institutsioonide ja nende andmekaitseametnikega koostööd, et tagada tõhusate turvameetmete, näiteks krüpteerimise rakendamine, ja osalesime institutsioonidevahelises e-kirjade krüpteerimise projektis. 2016. aastal valmivad veebiteenuseid, mobiilirakendusi ja pilvandmetöötlust käsitlevad suunised, mida täiendavad konkreetseid valdkondi (nt IT-halduse ja riskijuhtimisega seotud vastutust) käsitlevad juhised.

Suurandmeid ja mobiilset tervishoidu käsitlevate uudiskirjade ja arvamuste kaudu oleme jätkanud uue tehnoloogia andmekaitsemõju seiret ja aruandlust. Internetis eraelu kaitse korraldamise võrgustik (IPEN) on vahepeal edasi arenenud, keskendudes eraelu puutumatuse, veebis jälgimise ja internetis eraelu kaitse korraldamise standardimisalgatustele.

Et pilvandmetöötlus muutub varsti standardseks andmetöötlusviisiks, suurendasime 2015. aastal koostööd seadusandjate, ettevõtjate ning ELi institutsioonide ja asutustega, keskendudes sellele, kuidas kasutada selle tehnoloogia potentsiaali, säilitades samal ajal kontrolli isikuandmete üle. Kutsusime ELi institutsioone ja asutusi üles looma ühist IT-strateegiat ning toetasime esimest institutsioonidevahelist pilveteenuste hanget (Cloud I).

Häkkerite rühma juhtum paljastas tarkvara suutlikkuse tungida IT-süsteemidesse ja varjatult jälgida. Sel teemal septembris esitatud [arvamuses](#) kutsusime üles nuhkvaraturgu rohkem jälgima ja reguleerima, eriti asjade interneti arenedes.

Jätkame 2016. aasta jooksul oma eriteadmiste arendamist IT-turvalisuse valdkonnas ning tagame kontrollide ja audititega asjakohaste eeskirjade kohaldamise. See hõlmab partnerlust kõikide IT-turvalisuse kogukonna liikmetega, keskendudes eelkõige ELi institutsioonidele ja asutustele.

Rahvusvaheline suhtlus

2015. aastal jätkasime rahvusvaheliste andmekaitsestandardite ja [andmekaitseasutuste](#) vahelise jõustamiskoostöö edendamist.

Euroopa Liidu Kohus [tunnistas](#) oktoobris tehtud eelotsuses ELi ja Ameerika Ühendriikide programmi [Safe Harbour](#) käsitleva otsuse kehtetuks. Koos partneritega artikli 29 töörühmast kutsusime ELi ja Ameerika Ühendriike üles võtma vastu jätkusuutlikumat õigusakti, mis austaks andmekaitseasutuste sõltumatust. Tegime ka [andmekaitseametnikega](#) koostööd, et kaardistada ELi institutsioonides ja asutustes programmi Safe Harbour raames toimuvad andmeedastused.

Andmekaitser reform on kavas ka Euroopa Nõukogul ja 2015. aastal jätkasime osalemist konventsiooni nr 108 ajakohastamise eest vastutavate komiteede töös. Samuti osalesime OECD digitaalrajanduse turvalisuse ja eraelu puutumatuse töörühmas, koostades riskipõhise andmekaitse ettepanekuid, mida arutatakse 2016. aasta juunis Cancúnis digitaalrajandust käsitleval ministrite konverentsil.

Süvendasime veelgi koostööd Aasia ja Vaikse ookeani piirkonna riikide majanduskoostöö foorumi (APEC), ülemaailmse eraelu puutumatuse kaitse võrgustiku (GPEN), isikuandmete kaitsega tegelevate prantsuskeelsete asutuste ühenduse (AFAPDP), Ladina-Ameerika andmekaitsevõrgustiku, Berliini

rühma ning andmekaitse ja eraelu puutumatuse eest vastutavate volinike rahvusvahelise konverentsiga ja jätkame 2016. aastal oma rahvusvaheliste partnerluste laiendamist.

Oma sõnumi edastamine

Mais võtsime kasutusele Euroopa Andmekaitseinspektori uue logo. Aasta lõpul viisime lõpule Euroopa Andmekaitseinspektori veebilehe ajakohastamise esimese etapi. Need projektid tähistasid Euroopa Andmekaitseinspektori ja isikuandmete kaitse uue ajastu algust.

Järsult kasvas meie sotsiaalmeediaplattformide külastatavus, eriti Twitteris, kus suurenes märkimisväärselt nii meie jälgijate kui ka säutsude arv, aga ka LinkedInis ja YouTube'is, milleks tegime jõupingutusi.

Lisaks Euroopa Andmekaitseinspektori uudiskirja kolmele väljaandele koostasime 13 pressiteadet ja vastasime ajakirjanike 31 kirjalikule järelepärimisele. Euroopa andmekaitseinspektor ja inspektori asetäitjad andsid Euroopa ja rahvusvahelistele ajakirjanikele ka 39 isiklikku intervjuud. Meie suuremast nähtavusest annab tunnistust see, et Euroopa Andmekaitseinspektorist räägiti 2015. aastal rohkem kui 400 artiklis, raadiosaates, videos või muus meediakanalis.

2015. aastal laienes ka meie teavitustegevus. 9. mail Euroopa Liidu avatud uste päeval käis meie väljapaneku juures rekordarv külastajaid ning me korraldasime seitse õppekülastust Euroopa ülikoolidest ja noorteorganisatsioonidest pärit rühmadele. Lisaks andmekaitser reformi teemalisele avatud kohtumisele kodanikuühiskonnaga tutvustavad nii järelevalve teostajad kui ka Euroopa Andmekaitseinspektori töötajad järjest aktiivsemalt ELi lähenemisviisi eraelu puutumatusele, mida tõendab see, et olime iga-aastase arvutite, eraelu puutumatuse ja andmekaitse konverentsi sponsoriks.

Sisehaldus

Uute volitustega kaasnevate väljakutsete ja muutuva andmekaitsemaastiku tingimustes oleme teinud väikese rühma dünaamiliste, andekate ja motiveeritud ELi ametnikega jõupingutusi edasipüüdlike eesmärkide saavutamiseks.

2015. aastal saime Euroopa Kontrollikojal neljandat aastat järjest märkusteta aruande ja oleme jätkanud oma eelarve täitmise määra parandamist. Kehtestasime uued tegevuspõhimõtted õppimise ja arengu, karjäärijuhtimise ja võrdsete võimaluste vallas ning korraldasime Euroopa Personalivaliku Ameti (EPSO) abil andmekaitseeksperptide erikonkursi. Selle tulemusel koostati 21 erakordsest kandidaadist koosnev reservnimekiri, mis katab Euroopa Andmekaitseinspektori ja tulevase Euroopa Andmekaitsekoostööühikute edaspidised värbamisvajadused.

2015. aastal eraldati Euroopa Andmekaitseinspektorile 8 760 417 euro suurune eelarve, mis oli 2014. aasta eelarvest 1,09% suurem. 2015. aastal parandasime oma eelarve täitmist ligikaudu 94%ni võrreldes 2011. aasta 85%ga, järgides samal ajal komisjoni kokkuhoiuseuniseid ja eelarve konsolideerimist. Kohtusime 2015. aastal kahel korral Euroopa Ombudsmani finantsmeeskonnaga, et teha kindlaks ühised vajadused, mis on aluseks tihedamale koostööle 2016. aastal.

Peamised tulemusnäitajad aastatel 2015–2019

Pärast 2015.–2019. aasta strateegia vastuvõtmist 2015. aasta märtsis hinnati olemasolevaid peamisi tulemusnäitajaid uuesti, et võtta arvesse uue strateegia eesmärgid ja prioriteete. Selle tagajärjel määrati kindlaks uued peamised tulemusnäitajad, mis aitavad meil oma töö mõju ja ressursikasutuse tõhusust jälgida ning vajadusel kohandada.

Siinne tabel näitab meie tegevuse tulemuslikkust 2015. aastal vastavalt 2015.–2019. aasta strateegias kehtestatud strateegilistele eesmärkidele ja tegevuskavale.

Peamiste tulemusnäitajate tabelis kirjeldatakse lühidalt iga tulemusnäitajat, tulemusi 31. detsembri 2015. aasta seisuga ja püstitatud eesmärgi.

Näitajaid võrreldakse enamasti algsete eesmärkidega. Kolme näitaja puhul kasutatakse võrdlusalusena 2015. aasta tulemusi. Kahte peamist tulemusnäitajat arvutatakse alates 2016. aastast. Tulemused näitavad, et strateegia rakendamine kulgeb üldiselt kavakohaselt ja parandusmeetmeid ei ole praegu vaja võtta.

Üks peamine tulemusnäitaja (7. põhinäitaja) ei vastanud algsele eesmärgile. See oli tingitud peamiselt Euroopa Komisjoni plaanide muutumisest, mistõttu lükati algatused edasi 2016. aastasse. Lisaks ei konsulteerinud komisjon ühel juhul Euroopa Andmekaitseinspektoriga.

PEAMISED TULEMUSNÄITAJAD		TULEMUSED SEISUGA 31.12.2015	TULEMUSEESMÄRK 2015
1. eesmärk: andmekaitse digiteerimine			
1. tulemusnäitaja	Andmekaitseinspektori organiseeritud või kaaskorraldatud privaatsust ja andmekaitset suurendavate tehnoloogiaalgatuste arv	9	Võrdlusalus: 2015
2. tulemusnäitaja	Valdkonnaülestele sise- ja välistele poliitikalahendustele keskendunud lahenduste arv	9	8
2. eesmärk: üleilmse partnerluse tugevdamine			
3. tulemusnäitaja	Rahvusvaheliste lepingutega seotud algatuste arv	3	Võrdlusalus: 2015
4. tulemusnäitaja	Rahvusvahelisel tasandil käsitatud selliste juhtude arv (artikli 29 tööühm, Euroopa Nõukogu, Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD), ülemaailmne eraelu kaitse võrgustik (GPEN), rahvusvahelised konverentsid), millesse Euroopa Andmekaitseinspektor on andnud olulise kirjaliku panuse	13	13
3. eesmärk: Euroopa Liidu andmekaitse uus ajajärk			
5. tulemusnäitaja	Euroopa Andmekaitseinspektori panus isikuandmete kaitse üldmäärusse: mõju analüüs		Arvutatakse alates 2016. aastast
6. tulemusnäitaja	Andmekaitseametnike/andmekaitsekoordineerijate rahulolu tase Euroopa Andmekaitseinspektoriga toimuva koostööga, sh andmekaitse subjektide rahulolu koolitusega	79,5%	60%
7. tulemusnäitaja	Euroopa Andmekaitseinspektori (regulaarselt uuendatavas) nimistus olevates prioriteetsetes juhtudes osalemine mitteametliku märkuse või ametliku arvamuse teel	83%	90%
Võimaldavad tegurid: teabevahetus ja ressursihaldus			
8. tulemusnäitaja	Euroopa Andmekaitseinspektori veebilehe külastuste arv	195 715	Võrdlusalus: 2015
(liitnäitaja)	Euroopa Andmekaitseinspektori Twitteri konto jälgijate arv	3631	Võrdlusalus: 2015
9. tulemusnäitaja	Rahulolu määr		Arvutatakse alates 2016. aastast

| 2016. aasta põhieesmärgid

2015.–2019. aasta üldstrateegia raames on 2016. aastaks püstitatud järgmised eesmärgid. Tulemuste aruanne avaldatakse 2017. aastal.

Andmekaitse digiteerimine

Isikuandmete kaitse üldmäärus paneb vastutavatele töötajatele kohustuse rakendada andmetöötlussüsteemide arendamisel ja kasutamisel andmekaitsepõhimõtteid ja -meetmeid. See õiguslik kohustus suurendab *lõimitud ja vaikimisi andmekaitse* tähtsust. Andmekaitse tehnilise rakendamise juhiste andmine muutub kõikide järelevalveasutuste, sealhulgas Euroopa Andmekaitseinspektori jaoks järjest olulisemaks ülesandeks.

Suurem läbipaistvus, kasutajate kontroll ja vastutus suurandmete töötlemisel

EL peab välja töötama ELi institutsioonide ja asutuste osutatavate veebiteenuste teabevalduspõhimõtete mudeli. Need põhimõtted peaksid selges ja lihtsas keeles kirjeldama, kuidas tegevusprotsessid võivad mõjutada isikute õigust eraelu puutumatusel ja isikuandmete kaitsele. Kodanikke tuleks teavitada ka sellest, kas esineb oht, et neid anonüümsete, pseudonüümsete või koondandmete põhjal uuesti identifitseeritaks. Euroopa Andmekaitseinspektor teeb selle nimel tööd, keskendudes eriti andmehoidlale ja isikuandmete salvestitele.

Andmekaitse süvalaiendamine rahvusvahelisse poliitikasse

Euroopa Andmekaitseinspektori missioon hõlmab ELi institutsioonide ja asutuste nõustamist nendes üleilmastumise aspektides, millega seoses muutuvad üha olulisemaks eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitse. Anname koos *andmekaitseasutustega* nõu, kuidas ELi andmekaitsepõhimõtteid ühtselt ja järjekindlalt kohaldada ELi esindajate läbirääkimistes kaubanduslepingute või õiguskaitsega seotud rahvusvaheliste kokkulepete üle, rõhutades ELi andmekaitsepõhimõtete positiivset mõju ülemaailmse kaubandus- ja õiguskaitsealase koostöö hõlbustamisel. Seetõttu on meil kavas tähelepanelikult jälgida selliseid lepinguid nagu Atlandi-ülene kaubandus- ja investeerimispartnerlus (TTIP) ja teenustekaubanduse leping (TISA). Samuti on meil nüüd, kui Euroopa Kohus

tunnistas Safe Harbouri eeskirjad kehtetuks, kavas esitada rahvusvahelist andmete edastamist käsitlev arvamus, mis kooskõlastatakse artikli 29 tööühma (mille liikmeks oleme) arvamusel, ning anda hinnang ELi ja Ameerika Ühendriikide õiguskaitsealase koostöö raamlepingule.

ELi üksmeelse seisukoha esitamine rahvusvahelisel areenil

Euroopa Andmekaitseinspektor on otsustanud toetada andmekaitse- ja eraelu puutumatusel asutuste ülemaailmse liidu loomist. Meie eesmärk on leida koostöö artikli 29 tööühmaga tehnilised ja õiguslahendused oluliste andmekaitseprobleemide, näiteks suurandmete, asjade interneti ja massijärelevalve jaoks.

Määruse (EÜ) nr 45/2001 läbivaatamine

Isikuandmete kaitse üldmääruse väljatöötamise järel tuleb kohandada *määrust (EÜ) nr 45/2001*, et tagada ELi institutsioonidele ja asutustele kohaldatavate andmekaitse-eeskirjade jätkuv kooskõla liikmesriikide suhtes kehtivate eeskirjadega. Euroopa Andmekaitseinspektor kavatseb anda mitteametlikke nõuandeid ja esitada määruse läbivaatamise kohta arvamus. Aitame ELi institutsioonidel ja asutustel ka uute eeskirjadega kohaneda, jätkates *andmekaitseametnike* ja vastutavate töötajate koolitamist uute nõuete alal.

Vastutuse projekt

Euroopa Andmekaitseinspektor on omaks võtnud andmekaitsereformis kesksel kohal oleva *vastutuse* põhimõtte ja toetab seda. Ootame ELi ametiasutustelt ka edaspidi ennetavat tegutsemist nõuetele vastavuse tagamisel ning võetud meetmete asjakohast dokumenteerimist, et vajaduse korral tõendada nõuetele vastavust. Püüdes olla eeskujuks, teeme asutusesiseselt koostööd Euroopa Andmekaitseinspektori andmekaitseametnikuga, et tagada vastutuse põhimõtte tõhus rakendamine meie asutuses. Selle saavutamiseks on olulised andmekaitseametnikud ja andmekaitsekoordinaatorid ning seetõttu töötame neile välja täiendavaid koolitusi ja juhiseid, loome tihedaid sidemeid andmekaitseametnike võrgustikuga ja võrgustiku sees ning teavitame neid sellest, kuidas Euroopa Andmekaitseametnik on vastutuse põhimõtet rakendanud.

Europoliga seotud ettevalmistused

Europoli uus andmekaitseraamistik jõustub 2017. aasta alguses. Seetõttu on vaja, et Euroopa Andmekaitseinspektor töötaks liikmesriikide asutustega koostööd tehes välja järelevalvetegevused. Euroopa Andmekaitseinspektor valmistub praegu selleks uueks rolliks korralduslikul ja inimressursside tasandil ning jätkab seda tegevust kogu 2016. aastal. Töötatakse välja konkreetseid koolitus- ja koostöötegevused, et teha kindlaks, kuidas on õigusnormidega nõutud järelevalvet ja koordineerimist kõige parem korraldada.

Jätkame ka aktiivset osalemist rahvusvahelistes ja piirkondlikes andmekaitsevõrgustikes, Euroopa Nõukogus ja OECDs ning iga-aastasel arvutite, eraelu puutumatuse ja andmekaitse konverentsil. Vajadusel korraldatakse koos rahvusvaheliste organisatsioonidega õpikodasid, kui rahvusvahelised organisatsioonid on huvitatud Euroopa Andmekaitseinspektoriga teadmiste jagamisest ja hea tava ühisest väljatöötamisest.

Euroopa Andmekaitseinspektooriga seotud ettevalmistused

Et Euroopa Andmekaitseinspektor osutab Euroopa Andmekaitseinspektooriga sekretariaaditeenuseid, peab Euroopa Andmekaitseinspektor tagama, et see organ oleks alates esimesest päevast töövalmis. Neid ettevalmistusi tehakse tihedas koostöös liikmesriikide asutustega artikli 29 töörühma ning artikli 29 töörühma ja Euroopa Andmekaitseinspektori rakkerühma kaudu vastavalt artikli 29 töörühma vastuvõetud kavale. Sel viisil tagame sobiva ülemineku korralduse artikli 29 töörühma ülesannete sujuvaks üleandmiseks. Kõnealune töö hõlmab eelkõige asjakohase IT-taristu tagamist, töömeetodite ja kodukorra kehtestamist ning piisavate inimressursside ja rahaliste vahendite eraldamist. See saavutatakse poliitikaüksuse, personali-, eelarve ja haldusüksuse ning IT-poliitika sektori tihedas koostöös.

Koordineeritud järelevalve

Tuleb tagada õiguskaitse valdkonna suuremahuliste IT-süsteemide tõhusam ja koordineeritud järelevalve nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil. Samuti peame kutsuma seadusandjaid üles ühtlustama olemasolevaid üsna erinevaid platvorme. Mitme suuremahulise IT-süsteemi koordineeritud järelevalve rühma sekretariaadina jätkame 2016. aastal nende süsteemide rühmade ja allrühmade koosolekute korraldamist ja toetamist. Samuti kavatsame avada rühmadele uue veebilehe, mis aitab meie eesmärgi saavutada.

Suuremahuliste IT-süsteemidega seotud nõustamine ja järelevalve

Vastuseks praegustele probleemidele avaliku julgeoleku ja piirikontrolli valdkonnas on seadusandjad toetanud uute IT-süsteemide loomist või olemasolevate tõhustamist ja funktsioonide laiendamist. Me anname poliitikakujundajatele ja seadusandjatele nõu nende süsteemide tehnoloogiliste elementide kohta ning arendame oma seire- ja järelevalvetegevust, et tagada nende süsteemide tehtavate toimingute jätkuv kooskõla andmekaitse-eeskirjadega.

Küpse keskustelu edendamine turvalisuse ja eraelu puutumatuse alal

Et tagada selliste mõistete nagu *riiklik julgeolek*, *avalik julgeolek* ja *raske kuritegevus* sisukus ning seega andmekaitsepõhimõtete järgimine, vajab EL teadlikku arutelu nende määratluse ja ulatuse üle. Kavatsime 2016. aastal sellist arutelu edendada, pöörates erilist tähelepanu e-piiridele.

IT-turvalisus

IT-turvalisus muutub veelgi olulisemaks. Arendame 2016. aastal edasi selle valdkonna eriteadmisi ning tagame kontrollide ja audititega asjakohaste eeskirjade kohaldamise. Jätkame partnerlust kõikide IT-turvalisuse kogukonna liikmetega, keskendudes eelkõige ELi institutsioonidele ja asutustele.

Tehnoloogia- ja andmekaitse suunised

Lisaks 2015. aasta [suunistele mobiilsete seadmete kasutamise kohta](#) valmivad 2016. aastal täiendavad suunised, mis käsitlevad veebiteenuseid, mobiilirakendusi ja pilvandmetöötlust. Neid täiendavad konkreetseid valdkondi (nt IT-halduse ja riskijuhtimisega seotud vastutust) käsitlevad juhised.

Internetis eraelu kaitse korraldamise võrgustik (IPEN)

Sellel andmekaitseasutustest, ettevõtetest, teadusringkondadest ning kodanikuühiskonnast pärit eraelu puutumatuse ja tehnoloogiaekspertide võrgustikul on oluline roll uutel andmekaitsekohustustel põhinevate tehniliste nõuete koostamisel, mis toetavad lõimitud andmekaitset. Toetame võrgustiku jõupingutusi käegakatsutavate tulemuste saavutamiseks.

Valdkonnaüleste poliitikalahenduste leidmine

Kavatseme 2016. aastal toetada üleeuroopalist dialoogi suurandmete, asjade interneti ja põhiõiguste üle avalikus ja erasektoris. Selleks teeme koostööd ELi institutsioonide, reguleerivate asutuste, teadusringkondade, ettevõtjate, IT-kogukonna, tarbijakaitseorganisatsioonide ja teistega, korraldades suurandmete õpikoja ning koostades ja avaldades andmekaitset ja digitaalset ühtset turgu käsitleva dokumendi.

Tehnoloogiaseire

Meie tehnoloogiaseiretegevus muutub nähtavamaks ja teistele sidusrühmadele kättesaadavamaks, mis suurendab selle mõju. Meie aruanne avalikustatakse peale andmekaitseasutuste ja tehnoloogiaga seotud eksperdirühmade ka üldsusele.

Vastutustundliku ja teadliku poliitikakujundamise toetamine

Euroopa Andmekaitseinspektor kavatseb välja töötada laiapõhjalise abivahendite komplekti, mis võimaldab ELi institutsioonidel ja asutustel teha andmekaitse kohta teadlikke otsuseid. Välise võrgustiku toetusel valmistame ette ka kirjalikud juhised, õpikojad ja koolitusüritused. Lisaks teeb Euroopa Andmekaitseinspektor igal aastal kindlaks, millistel ELi poliitikaküsimustel on eraelu puutumatusel ja isikuandmete kaitsele kõige suurem mõju. Seejärel pakume nende küsimuste kohta asjakohast õiguslikku analüüsi ja juhiseid.

Euroopa Andmekaitseinspektor jätkab parlamendi, nõukogu ja komisjoniga pingelist tööd tõhusate töömeetodite kindlaksmääramiseks ning küsib antud nõuannete kohta aktiivselt tagasisidet. Oleme pühendunud ka põhiõiguste dialoogi arendamisele Euroopa Liidu Kohtuga ja kohtu toetamisele kõikides asjakohastes kohtuasjades kas menetlusosalise või eksperdina.

■ Väljaannete talitus

www.edps.europa.eu

 @EU_EDPS

 EDPS

 European Data Protection Supervisor

